

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Kodas 124111348, Gynėjų g. 16, LT-01109 Vilnius, tel. (8 5) 261 6063,
el. p. bendras@lsa.lt, atsisk. sąsk. LT287044060001377867 AB SEB bankas, banko kodas 70440

Vyriausybės kanceliarijai

2025-03- Nr. SD-2025/
I 2025-02-26 Nr. S-863

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL DEVYNIOLIKTOSIOS LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS NUOSTATŲ ĮGYVENDINIMO PLANO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO

Lietuvos savivaldybių asociacija išnagrinėjo Vyriausybės kanceliarijos pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Teikiame šiuos pasiūlymus ir pastabas:

1. 1.5.1 ir 1.5.2 veiksmų įvykdymo data numatyta 2028 m. III ketv. Lietuvai labai svarbu didinti investicijas, o regionų plėtrai skatinti reikalinga kuo greičiau sukurti „savivaldybių investicinius poreikius atliepiančią finansinę priemonę, pagal kurią valstybė galėtų teikti paskolas ir paskolų garantijas palankesnėmis nei rinkos sąlygomis“, kaip tai numatyta Vyriausybės programos 504 p. Atsižvelgdami į tai, manome, kad minėtus veiksmus reikėtų įvykdyti bent jau 2026 m. III ketv. (kad plėtos priemonės pradėtų veikti jau nuo 2027 m.).

2. 1.7.10 veiksmu numatyta stiprinti savivaldą plečiant savivaldybių, kaip valstybinės žemės patikėtinio funkcijas, o 10.5.6 veiksmu numatyta įveiklinti nedidelius valstybinės žemės ūkio paskirties žemės plotus.

Manome, kad būtina kompleksiškai spręsti ne tik žemės ūkio paskirties žemės plotų įveiklinimą, bet ir sudaryti geresnes galimybes įveiklinti valstybinės žemės plotus miestų bei miestelių teritorijose. Siūlome ne tik išplėsti esamas savivaldybių funkcijas, perduodant joms valstybinės žemės patikėtinio teises ir pareigas kaimiškose teritorijose, bet ir suteikiant didesnes galias dalyvaujant valstybinės žemės nuomos ir pardavimo procese. Suteikus savivaldybėms teises savarankiškai organizuoti valstybinės žemės nuomos ir pardavimo aukcionus, savivaldybės, būdamos arčiau vietos rinkos ir turėdamos geresnį supratimą apie miestų, miestelių, kaimų poreikius, galėtų daug greičiau ir lanksčiau reaguoti į žemės pardavimo galimybes, mažėtų administracinė našta ir biurokratizmas. Atkreipiame dėmesį, kad šiuo metu Žemės įstatyme įtvirtinta neracionali įsiterpusio sklypo sąvoka ir jos nustatymo metodika urbanizuotose teritorijose. Miestų savivaldybėse tai trukdo racionaliam sklypų formavimui.

Todėl siūlome Nutarimo projekto 1.7.10 ir 10.5.6 veiksmus tikslinti ir dėstyti taip:

„1.7.10. Siekiant stiprinti savivaldą, užtikrinti darnų regionų vystymą, greitesnį sprendimų priėmimą ir visuomenės poreikius atliepiantį valstybinės žemės valdymą, perduoti savivaldybėms valstybinės žemės patikėtinio funkcijas kaimų teritorijose **bei užtikrinti didesnę savivaldos savarankiškumą administruojant valstybinės žemės perleidimą nuosavybėn**“;

„10.5.6. Įteisinti galimybę likusių nedidelių valstybinės žemės ūkio paskirties žemės plotų naudotojams įsigyti tokius sklypus **ir praplėsti kitos paskirties įsiterpusio valstybinės žemės sklypo sąvoką**“.

3. 1.7.12 veiksmu numatoma įvertinti Vietos savivaldos ir kitais įstatymais savivaldybėms pavestas funkcijas (tiek valstybinės (valstybės perduotas savivaldybėms), tiek savarankiškasias), išgryninti jų turinį ir apibrėžti ir inicijuoti teisėkūros pokyčius, siekiant tinkamesnio funkcijų

pasiskirstymo tarp valstybės ir savivaldybių bei didesnio savivaldybių savarankiškumo. Siūlome tikslinti šį veiksma atsižvelgiant į Vyriausybės programos 502 p., t. y. šį veiksma papildyti siekiu visa apimtimi užtikrinti valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) funkcijų finansavimą ir sutaupyto valstybės biudžeto tikslinės paskirties lėšų palikimą savivaldybėms (su galimybe jomis naudoti kitais metais). Taip pat siūlome įvykdymo datą numatyti 2026 m. III ketv.

4. Vyriausybės programos 709 p. numatyta teikti prioritetą smulkiųjų kietųjų dalelių, azoto dioksido, metano ir kitų pagrindinių oro teršalų mažinimui. Manome, kad šią nuostatą įgyvendinantis veiksmas turi būti numatytas ir Nutarimo projekto 10.3 prioritete „Efektyvios aplinkosaugos stiprinimas“. Atsižvelgdami į tai, siūlome numatyti veiksma „peržiūrėti motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio sąrangą bei dydžius“.

Direktorė

Roma Žakaitienė